

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah.
Velja za celo leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto.... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 142. — ŠTEV. 142.

NEW YORK, SATURDAY, JUNE 18, 1921. — SOBOTA, 18. JUNIJA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

MIREN SPORAZUM Z JAPONSKO

**RESNA POGAJANJA GLEDE RAZNIH SPORNIH VPRAŠANJ.
VOJNA Z JAPONSKO BI NE BILA NOBENA MALENKOST. —
JAPONSKO PRISELJEVANJE V ZDRUŽENE DRŽAVE. —
PAPONCI NAJ SE NE ZANAŠAJO NA ANGLIJO.**

Med Zdrženimi državami in Japonsko se vrše resna pogajanja, da se spravi s sveta različna sporna vprašanja, ki so se pojavila v teku časa.

Ta sporna vprašanja, kot splošno znano, so precej globoke vrste ter s odločitvijo veliko prahu, vsled česar se je več kot enkrat sklepalo, da bodo lahko dala povod za vojne zapletitve. Na obeh straneh Tihega oceana se je v časopisju in drugod več kot enkrat govorilo na oster način. Kljub temu pa se lahko reče, da ne obstoja niti v Zdrženih državah, niti na Japonskem preveliko nagnjenje, da bi se gnalo stvari tako daleč, čeprav si je treba ogledati stvar bolj od blizu. Hladnejše glave na Japonskem so si rekly, da bi bilo bedasto početje pričeti vojno proti Zdrženim državam, to je vojno, ki bi zadala Japonski globoke, skoro neozdravljive rane. V Zdrženih državah pa so tudi izjavili bolj hladni in previdni možje, da bi ne bila vojna z Japonsko, če bi v resnici prišlo do kaj takega, nikaka malenkost in da bi bila upravičena le v najbolj skrajnem slučaju.

Sedanja pogajanja skušajo rešiti tri najbolj važna vprašanja, ki so se pojavila v povejšem času med obema nredoma. V prvi vrsti je to vprašanje japonskega mandata nad otokom Jap, katerega je dobila Japonska od Lige narodov. Kot se glas, je Japonska pripravljena uveljaviti nevtaliziranje oziroma internacionaliziranje kablov, ki se stekajo tam. Na ta način bi se lahko zadostilo upravičenim zahtevam Zdrženih držav.

Drugo vprašanje se tiče japonskega priseljevanja v Zdržene države. Kakor znano, je to vprašanje, ki povzroča ljudem v Californiji noči brez spanja. Prepovedi priseljevanja japonskih kulijev bi stalo nasproti zagotovitvi, da pridobljenih japonskih lastniških pravic v Zdrženih državah. V tem pogledu bo seveda treba še ostrega boja s kalifornijskimi Japonci sovražnimi stremeljenji. Končna uravnava spora pa je kljub temu mogoča, če bodo dobili Californci zagotovilo, da se število Japoncev v državi ne more še nadalje pomnožiti.

Tretje vprašanje se tiče Santunga, katerega naj Japonska izprazni. Japonci so v zadnjem času izjavili, da so pripravljeni storiti to, a v soglasju z njih stremeljenji, da se sporazumejo s Kitajsko.

Tudi če bodo vsa ta vprašanja rešena na zadovoljiv način, ne bo popolnoma prenehala Japoncem sovražna agitacija v tej deželi, čeprav ji bo s tem odvzeto netilo.

Japonska bo brez vsakega dvoma zavzela bolj popustljivo stališče vsled pozicije, katero je zavzel kanadski ministrski predsednik Meighen napram obnovljenju angleško-japonske zveze. Meighen je nastopil proti taki zvezi, ker je ne smatra več za potrebno in ker se boji, da bodo videle Zdržene države v tem izzivanje. Stališče, katero je zavzel ta angleški dominij v družbi Avstralije, kaže Japoncem, da se ne smejo preveč zanašati na zvezo z Anglijo.

UBIL STARKO IN SAMEGA SEBE.

Chicago, Ill., 17. junija. — Mrs. Margaret Ennis, stara dva in sedemdeset let, bogata udova, je bila umorjena danes v njenem stanovanju, ko je streljal na njo seržant Thom. Smyth, star petdeset let, preje v angleški armadi in eden najboljših rokojencev na Irskem.

Po umoru Mrs. Ennis je Smyth izvršil samomor. Soglasno s policijo je bil umor posledica ljubosumnosti.

ANGLEŠKI PRINC NAJ OBISČE INDIJO.

London, Anglija, 16. junija. — Indijski podkralj lord Reading je povabil valeskega princea k sebi na obisk.

(Kot vse kaže, se prine še do sedaj ni oddahnil od "silnih" vojnih naporov.)

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro. Včeraj so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

Raspokilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$2.35	1,000 kron	\$7.50
400 kron	\$3.10	5,000 kron	\$37.25
500 kron	\$3.25	10,000 kron	\$74.00

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Raspokilja na sadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$3.00	500 lir	\$26.50
100 lir	\$5.50	1000 lir	\$52.00
300 lir	\$15.90		

NEMŠKA AVSTRIJA:

Raspokilja na sadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nemško-avstrijskih kron	\$2.75
5,000 nemško-avstrijskih kron	\$12.00
10,000 nemško-avstrijskih kron	\$24.00
50,000 nemško-avstrijskih kron	\$117.50

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni intega dne ko nam polani denar dospe v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo sajamečne izvanredno ugodne pogoje, ki bodo vsilke koristni za one, ki se za ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je polati najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York
(Advertisement)

ALI JE BILA KAZEN ZASL. UŽENA?

Slika nam kaže Charlesa B. Whitelya, radikala po prepričanju in bivšega pastora cerkve Socijalne Revolucije v New Yorku. Bil je že več mesecev zaprt, ker je zažgal ameriško zastavo. Ko se je njegova žena pritožila pri sosedih, da žnjo slabo postopa, se je vdrl v njegov dom v Marlboro, N. Y., ponoči dvanaest mož, ki so ga odveli na prosto. Tam so ga slehli do nagega ter ga najprej povlačili v smoli, potem pa v ptičjemperju. Imena zakrinkanih mož do sedaj še niso znana.

STAVKA ANGLEŠKIH

MAJNERJEV ŠE TRAJA

Velikanska večina glasov je bila oddana za nadaljevanje stavke. Povratek tekstilnih delavcev.

GRŠKA OFENZIVA

JE BILA VSTAVLJENA

Ministrski predsednik Briand je odločno proti vsaki novi vojni na bližnjem iztoku.

London, Anglija, 17. junija. — Zastopniki štrajkujočih premogarjev so danes soglasno zavrnili predloge delodajalcev ter sklenili, naj se stavka nadaljuje.

Cela zadeva je bila prej dana na javno glasovanje. Za sprejem predlogov je bilo oddanih osredeset tisoč glasov, proti sprejemu pa skoraj petsto tisoč. Vlada je takoj dobila sporočilo o uspehu glasovanja. Izvrševalni odbor premogarjev se je takoj za tem sestel k posvetovanju.

Jako značilno dejstvo je, da se je glasovanja vdeležilo le 64 odstotkov štrajkujočih delavcev.

Izid glasovanja je jako presenetil javnost, ki je bila nverjena, da je stavka že skoraj končana.

Manchester, Anglija, 17. junija. Danes je bila tukaj končana stavka tekstilnih delavcev. Obe stranki sta popustili za polovico.

Pariz, Francija, 15. junija. — Ko se je mudil pred kratkim tukaj srbski prestolonaslednik Aleksander, se je posvetoval s knežinjo d'Aosta glede svoje ženitve. Baje hoče vzeti za ženo neko burbonsko princezino.

Cherbourg, 17. junija. — Soglasno z dolžbami mirovne pogodbe je dobila Francija razen drugih nemških ladij tudi slavni podmorski čoln "Deutschland", ki je dvakrat prodrl zavezniško blokado na poti v in iz Amerike. Ker se vrše sedaj v Franciji mornariške vaje, so uporabili Deutschland za cilj.

Neka križarka je oddala več strelbo na privezan submarin, ki se je kinslo nato potopil. Događek so fotografirali iz zrakoplovov.

(To so zadnji napori nizke osveščelnosti.)

Belgijski princzejinja že v tretjič operirana.

Pariz, Francija, 16. junija. — Grška princezinja Anastazija, rodolom Amerikanka, je bila danes že tretjič operirana. Operacijo je izvršil dr. Robert Turner. Zdravniki pravijo, da je bila to zadnja operacija ter da bo princezinja v kratkem ozdravljena.

Belgijski štrajkarji zadovoljni z znizano lačo.

Bruselj, Belgija, 16. junija. — Delavci, ki so že par tednov štrajkali, so se začeli vračati v predelnice. Njihovi zastopniki so se po dolgotrajnem prerakanju sporazumeli z gospodarji. Delavci so se slednjič zadovoljili s trinajst odstotnim zužanjem plače.

BOLJŠEVIŠKA USTAJA

V GORNJI ŠLEZIJ

V Gornji Šleziji je izbruhnila ustaja komunistov, katero so vpriporili komunisti vseh narodnosti.

Berlin, Nemčija, 17. junija. — Soglasno z nekim poročilom iz Beuthen na Boersen-Zeitung prevladuje od ponedeljek, naprej v okraju Pless v Gor. Šleziji pravcata anarhija vsled nekega boljševiskega upora.

Poročilo pravi, da se je oživotvorilo v bližni glavnega stana poljskih ustavev rdečo armado, da je bil poveljnik Korfanti-ja odstavljen in da zahtevajo boljševiske od trgovcev in industrialcev velike svete denarja.

Rdeče zastave se je razobesilo v industrijskem okraju na različnih poslopih na rudnikih in veliko takih naprav se je stavilo pod diktaturo proletarijata.

Boljševiška ustaja v Gornji Šleziji je bila pripravljena in organizirana od ruskih, francoskih, nemških in avstrijskih komunistov. Rdeče glavne stane se je hitro ustanovilo, nabralo precej denarja ter stvorilo bojne formacije. Nekateri častniki Korfanti-ja so prešli na stran rdečih ter prevzeli poveljstvo čet. Soglasno z zadnjimi poročili se zbirajo rdeče čete pri Katovicah, Beuthenu in Sopnicah.

Berlin, Nemčija, 17. junija. — Več sto vojni invalidov v Charlottenburger bolnici, katere se je hotelo prevesti v druge bolnice, ker so igrali karte ter delali ponoči velik kraval, se ni hotelo pokoriti danim poveljem. Stvorili so danes prevod ter paradirali s pomočjo bergelj in v vozičkih po ulicah mesta. Povelje oblasti se je označilo na plakatih, katere so demonstrantje nosili s seboj, kot "izstradalno odredbo".

Oblasti pa vstrajajo pri svojem sklepu, da zaprejo bolnice v Charlottenburgu ter porazdele invalide na druge bolnice v upanju, da bo mogoče zopet uveljaviti disciplino.

Pariz, Francija, 17. junija. — Vojaki letnika 1919, ki so bili v pričetku meseca maja mobilizirani za službo v Duesseldorf okraju, so se pričeli danes vračati v Pariz. Dva tisoč teh vojakov je odkorakalo v barake, kjer bodo v teku par dni demobilizirani ter poslani domov.

Cete letnika 1919 bodo polagoma nadomeščene z onimi iz letnika 1921.

CENE MOŽKIH OBLEK SO PADLE ZA 30 ODSOTKOV.

Chicago, Ill., 17. junija. — Cene moških oblek in drugih predmetov vsakdanje rabe so padle za 25 do 30 odstotkov z višine vojnih cen, soglasno z objavo National Association of Retail Clothiers, potem ko se je sestavilo podatke, katere se je dobilo od 700 prodajalcev na drobno.

Le šest odstotkov trgovcev je objavilo, da so znizali cene za 25 odstotkov.

Večina prodajalcev je objavila znizanje cen od 30 do 40 odstotkov in poročalo se je tudi o nekoliko nižjih cenah za črevlje.

Havana, Cuba, 17. junija. — Tri cubanske bojne ladije, ki bodo privedle domov truplo prejšnjega predsednika Jose Gomeza, so odplule danes od tukaj proti Key West. Truplo bo najbrž dospelo v Havano v soboto zvečer.

Truplo bo ležalo na obru tekom nedelje predpoldne in pogreb se bo vršil ob treh v nedeljo popoldne. Več kot dva tisoč vojakov bo korakalo v sprevidu ali pa tvorilo špalir na cestah. General Gomez bo počival v velikem mavzoleju iz mramorja, ki je bil pred kratkim dovršen za družino Gomez na Colon pokopališču.

FEDERACIJA PROTI ENOTNI VELIKI UNIJI

KONVENCIJA AMERIŠKE DELAVSKE FEDERACIJE, KI ZBOBUJE SEDAJ V DENVERJU, JE SOGLASNO ZAVRNILA TO IDEJO. — NIKAKE ZVEZE Z MEDNARODNO FEDERACIJO.

Denver, Colo., 16. junija. — Ameriška delavska federacija je danes soglasno zavrnila idejo "ene velike unije".

Brez vsake razprave ali debate je letna konvencija federacije vzdržala akeijo organizacijskega komiteja, da se ne sprejme resolucije, ki zahteva eno zastopstvo delavcev potom amalgamacij, federacij in pretektivnih dogovorov.

Konvencija je prišla v veliko zmešnjavo, ko je več delegatov potom ngorovov zanikalo delegaciji črnecev dovoljenje, da predloži resolucijo, ki obstoja glede "nasilja druhali" Ku Klux Klana ali — White Caps na jugu.

Predsednik Gompers je imel velike težkoče, ko je zopet skušal napraviti red, kajti več kot dvajset delegatov je skočilo z svojih sedežev ter zahtevalo imena delegatov, ki so nasprotovali. Predsednik pa ni hotel navesti imen.

Resolucija je nadalje pozvala, naj se stori korake, da bo vlada odpravila to nepostavno organizacijo, in da naj federacija uporabi vse svoje sile, da zavaruje organizirano delo, zastopano po črnih delavcih.

Veliko ovacij se je priredilo reverendu Lackland metodistovsko - episkopalne cerkve v Denverju. Nazdravljalo se mu je pogosto, ko je obsojal sovražnike organiziranega dela.

Globoka nevednost na drugi strani bo izvojevala zmago za delo, — je rekel pastor, ki je obrazložil poskus trgovcev, podjetnikov in drugih, da zatrejo preiskavo glede stavke na poljičnih železnicah v Denverju tekot preteklega poletja.

Mrs. Lucy Robbins, tajnica konference centralnih delavskih zastopstev, ki je vpriporila napore, da izposluje amnestijo za jetnike, ki se nahajajo v ječi na temelju vojnih postav, je opisala konference med delavskimi voditelji ter vladnimi uradniki.

Rekla je, da ni hotel predsednik Wilson pomilostiti Eugene Debsa raditega, ker ni mogel komitej izposlovati osebni pogovor s predsednikom.

Nekaj političnih jetnikov je še vedno v ječah, — je izjavila ter rekla v nadaljnjem, da je oproščanje vseh onih, ki se nahajajo že na svobodi, v glavnem pripisovati naporom Ameriške delavske federacije.

Danes zvečer ni bilo mogoče dobiti potrdila vesti, da bo John J. Lewis, predsednik United Mine Workers of America, objavil svojo kandidaturo za predsedništvo v Ameriški delavski federaciji v opoziciji proti Sam Gompersu. Voditelj premogarjev je odklonil vsako izjavo v tem oziru. Zastopniki številnih unijs, ki podpirajo Lewisa, trdijo, da je pokazalo povpraševanje med delegati, da je Lewis zagotovljenih od 14.000 do 22.000 glasov od več kot 35.000 glasov, zastopanih na konvenciji.

Denver, Colo., 16. junija. — Eksekutivni svet Ameriške delavske federacije je končno in popolnoma zavrgel Mednarodno federacijo strokovnih unijs, kot se jo vodi sedaj.

Tozadevna objava je bila napravljena zvečer v konvencijskem glavnem stanu predsednika Gompersa, ki je objavil kopijo pisma, poslanega tajnistvu evropskega strokovno - unijskega gibanja v Amsterdamu.

Vprašanje zveze z evropskim strokovno - unijskim gibanjem bo odločeno na konvenciji sam, kajti mednarodna zveza strojnikov in kurjačev je predložila resolucije, v katerih se zahteva, naj se da predsedniku Gompersu in eksekutivnemu svetu takoj navodila, da takoj zopet združita Ameriško delavsko federacijo z Internacijskono, koje glavni stan se nahaja v Amsterdamu.

BOLJŠEVIKI MED SEBOJ V LAŠEH.

Mexico City, Mehika, 17. jun. Dve osebi sta bili ubiti in štiri nadaljne so bile ranjene tekot nekega boja med dvema sovjetskima strankama v istočnem delu države Michoacan tekot večerajšnega dne. Spopad je bil posledica spora radi lastništva nekega griča, ležečega v sredini med mestoma Ecaturao in Villa Guadalupe. Obe stranki sta se sestali včeraj v bližini griča in po kratkem sporu in besedah so padli druga po drugi s pestmi, palicami in revolverji.

Sovjetski elementi v vasi Chilchota v isti državi, so skušali včeraj prevzeti občinsko oblast, a zvezne čete so dospele pravočasno, da so zatrle ustajo.

BELGIJA PROTESTIRA PROTI RAZSODBAM

Belgijski nikakor niso zadovoljni, da sodijo nemške vojne zločince nemški sodniki.

Bruselj, Belgija, 17. junija. — Belgijski justični minister je podal danes daljše poročilo glede procesov proti nemškim vojnim zločincem v Nemčiji. Odločno je kritiziral dejstvo, da sodijo zločince nemški sodniki ter jih oproščajo.

Tako so bili naprimer oproščeni oni častniki in vojaki, ki so leta 1917 skrajno nesramno postopali z belgijskimi otroci v Grammontu.

Belgijski poslanik v Berlinu je dobil od svoje vlade nalog, naj si prizadeva izposlovati dovoljenje, da bodo nemške vojne zločince z naprej sodili belgijski sodniki.

Nadalje je rekel justični minister, da se vse dosedanje razsodbe direktno norčujejo iz justice.

ČAŠA MOŠTA \$400.

Catskill, N. Y., 17. junija. — V Green County, je bila ravno proglašena prva obsodba na temelju nove državne prohibicijske postav. Neki Pollack iz New Yorka, posestnik hotela v bližini Catskill, je bil spoznan krivim, da je prodal eno čašo "trdega" jabolčnika. Tudi dva nadaljna sta bila spoznana krivim kršenja prohibicijske postav ter obsojena na globo po \$200.

Kdor tedaj nima nobene take listine, pa želi potovati v stari kraj, naj piše županstvu one občine, v katero je pristojen, po domovnico, potem bo šele mogel dobiti jugoslovanski potni list.

Nikdo naj tedaj ne pride v New York v namenu, da bi potoval v stari kraj, ako nima kake gori omenjene listine.

Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

(Advertisement)

Potni listi.

Po najnovejši odredbi belgrajske vlade dobé Jugoslovani potne liste samo tedaj, ako prinesejo s seboj kako listino iz starega kraja, da je razvidno, od kod je doma. Take listine so: Stari potni list, delavska ali vojaška knjižica, krstni list in domovnica.

Navadno pismo ne zadostuje več.

Kdor tedaj nima nobene take listine, pa želi potovati v stari kraj, naj piše županstvu one občine, v katero je pristojen, po domovnico, potem bo šele mogel dobiti jugoslovanski potni list.

Nikdo naj tedaj ne pride v New York v namenu, da bi potoval v stari kraj, ako nima kake gori omenjene listine.

Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

(Advertisement)

"GLAS NARODA"

NEWSPAPER PUBLISHED BY
NEWSPAPER PUBLISHING COMPANY
 Incorporated
 FRANK BAKER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer
 Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
 25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izlazi vsaki dan izvenem delu in vrnitov.
 Za vsa leta v celotni državi: 12.000
 Za vsa leta v celotni državi: 12.000
 Za vsa leta v celotni državi: 12.000

GLAS NARODA
 (Voice of the People)
 Published every day except Sunday and Holiday.
 Subscription yearly \$1.00

Advertisements on agreement
 Special rates for advertising in this paper. Send for rates on application to the publisher.
 25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
 Telephone: Cortlandt 2878

Velika potrata.

Ker je v Angliji konj predmet pozornosti in ljubezni, ne more biti nobenega dvoma, da bo vzbudila objava angleške vlade, da se bo pomorilo na hladnokrvni način približno 30.000 konj v Mezopotamiji, pravec vihar ogorčenja. Mr. Churchill, ki je govoril v parlamentu v imenu vlade, je pojasnil vzroke, ki so dovedli vlado do sprejema tega krvoločnega načrta. Rekel je, da je angleška vojska napravila v Mezopotamiji potrebovala 47.000 konj, da pa jih bo potrebovala le 17.000, ko bo reorganizirana. Preostalih konj ni moglo prodati na licu mesta in če bi se jih dalo domačinom, bi slednji slabo postopali z njimi. Ne kaže poslati jih nazaj v Evropo, kjer bi lahko služili še naprej, kajti stroški takega prevoza bi izdaleka pressegali svote, katere bi vlada lahko dobila za te konje, prodane na dražbi.

Čeprav si Angleži sedaj na vse načine prizadevajo varčevati in skriti vladne izdatke, je vendar dvomljivo, da bi odobrili prihranek par tisoč funtov, neveljavljen na ta način, ki se upira njih navedam in čustvovanju. Masaker 30.000 konj bi se smatralo za pravca to grozoto ter je nevrjetno, da bi se kdaj odobrilo tak načrt.

Evropa je uboga, a ni še tako uboga, kot misli Churchill. Zakaj pa se teh konj ne bi moglo uporabiti v Mezopotamiji in sosednih deželah? Mezopotamija je bila nekoč zelo produktivna dežela ter obstojajo upanja, da bo zopet mogoče napraviti je produktivno. Arabci uživajo nadalje sloves, da znajo dobro postopati s konji ter ni nobenega poudarka za domnevanje, da so se v tem oziru izpremenili.

Rusko cepljenje proti legarju.

V zadnjih par letih so imeli zdravniki na Ruskem izvanredno priliko opazovati legar ali tifus, kajti v času od 1918 do 1920 je divjala v Rusiji epidemije te bolezni, ki je pobrala do 420.000 ljudi. Dr. B. Sokolov, ki je bil eden izmed sodelavcev Mečnikova pri proučevanju raka, je preživel nekaj časa v Butirka jetnišnici v Moskvi, potem ko je bil obsojen od boljševikov radi političnih ravstev. Tekom svojega bivanja v jetnišnici je bil v stalnem stiku z ljudmi, ki so zboleli na legarju. Po oproščenju iz ječe je nadaljeval s tozadevnim delom v družbi svojih tovarišev ter napisal dolg članek za Lancet v Londonu, v katerem opisuje uspehe eksperimentov, katere so vzporedili nekateri najbolj slavni ruski zdravniki.

Najbolj važni med temi so bili oni, katere so vzporedili profesor Hlatogorov in dr. Seacheev v Petrogradu in doktorja Marzenyevski in Rosenthal v Moskvi. Uporabilo se je dva sistema cepljenja in zdravljenja. Pri prvem se je uporabilo kri bolnikov ali kot cepilno sredstvo ali kot zdravilno odredbo. Pri drugem se je uporabilo le serum.

Na temelju poskusov se je dognalo, da je na ta način cepljeni človek petkrat manj izpostavljen bolezni kot pa necepljeni in da bo v bodočnosti mogoče preprečiti slične epidemije z uporabo tozadevnega seruma.

Naloga jugoslov. poslancev v laškem parlamentu.

Italijansko nacionalistično časopisje ima sedaj velike skrbi z vprašanjem, kako nastopijo jugoslovanski poslanci v rimskem parlamentu, kake želje in zahteve bodo obsegale njihove izjave, kaj poročajo o anekdoti, kako stališče zavzemajo napram vladi itd.

Angelo Secchi, dopisnik milanskega lista "Sera", je imel že pred volitvami razgovor s poslancem dr. Wilfanom, ki je bil pa šele sedaj objavljen. Segla je po tem razgovoru tržaska "Era Nuova" in ga razlomila po svoje, kakor so to storili tudi nekateri drugi listi v Italiji. Na te objave se je oglasil v "Edinosti" sam dr. Wilfan, ki izvaja nastopno:

Glede samoodločbe je res, da je izrazil mnenje, da morajo Jugoslovani podati izjavo, s katero se zavaruje njihovo stališče napram nedvojbenemu kršenju pravice, ki jo ima primorsko, kakor vsako drugo ljudstvo, do svobodne samoodločbe. Italija sama se je zedinila ravno na podlagi plebiscita, z bog tega je pričakovati za to stališče v rimskem parlamentu vsaj nekaj razumevanja! Rezervacija ne more imeti nobene sovražne osti proti Italiji, ker mora imeti značaj pravnega pridržka. Naša delegacija se v Rimu ne bo zavzemala samo za narodni obstoj jugoslovanskega ljudstva v Primorju, marveč bo imela pred očmi mnogolične velike potrebe in težave prebivalstva. Zato delovni program ne more biti samo narodno - obrambni. Gotovo pa je, da stopi takoj v ospredje narodno vprašanje v obče in jezikovno posebej. Italijani v Rimu bodo videli v naših primorskih poslancih predvsem Jugoslovane, potem šele zastopnike ljudstva z raznimi gospodarskimi in drugimi, ne zgolj narodnimi interesi. Glede jezikovnega vprašanja v teh krajih dodaja poslanec, da je povdarjal na raznih svojih shodih, da se bo moralo to vprašanje pač urediti z upoštevanjem jedinstvenega narodnega značaja države, h kateri smo priključeni. Nobena rešitev pa ne bo pravica in tudi ne trajna, ako bi zasledovala tisti "neizogibni proces prostovoljne asimilacije", ki jo Italijani toliko naglašajo. Ako je mogoča Britanija prebivalcem na otoku Malti priznala avtonomijo tudi v narodnem in v posebno jezikovnem oziru, potem tudi Italiji ne bo v sramoto in ne v škodo, ako bo postopala slično z mnogostevilnejšim delom naroda, s katerim hoče živeti v dobrem sosedstvu. Dr. Wilfan je povdarjal tudi potrebo vzporednega, če ne že skupnega postopanja z Nemci v onih vprašanjih, v katerih je jugoslovanski položaj res enak njihovu. Dr. Wilfan je smatral v tej točki, kakor tudi v vseh ostalih, največje odkritosrčnost za potrebno in koristno, ker hoče pripomniti z vsemi silami, da mora biti razmerje med Jugoslovani in Italijani povsem jasno. Da se Nemci obnašajo proti Italiji bolj sovražno, je pripisovati opori, ki jo jim daje zavest, da imajo za seboj velik narod, ki pride gotovo prej ali slej do svoje svoje moči.

Glede rapalske pogodbe je v pogovoru kritiziral dejstvo, da se je prišlo do nje zgolj po strateških interesih kraljevine Italije, — česar mu pač nihče ne more zameriti. Moje večje veljave so pripočili Italiji, da bi bila bolj varna taka meja, ki bi zadovoljila oba sosedu in odstranila še vnaprej povod vseh sporov. Italijani so bili pri tem vprašanju preveč pod vplivom nekega geografske estetične, češ, da gre za mejo, ki jo je prerokoval sam Dante in začrtal sam prst božji. Glede načina končne ureditve jugoslovanskega vprašanja tudi niso točni podatki v italijanskih listih. O načinu te ureditve se je izrazil dr. Wilfan z vso jasnostjo in odločnostjo na deklarativski proslavi, 30. majnika, in nato v polemiki, ki jo je imel z "Laboratorom". Ne gre za enostaven sporazum s primorskimi Italijani, ki naj bi se jim zavarovale njihove kulturne pravice, marveč za — sporazum med jugoslovanskim in italijanskim narodom, to je sporazum, ki ga želi in za katerega bo delal z vsemi svojimi močmi kljub vsemu zlobnemu potikanju in zavijanju. Ta sporazum bo delo ne ene same, nego več generacij. "Era Nuova" ni povedala točno tudi Wilfanove misli o nevarnosti vojne med obema sedanjima kraljevinama. Lista "Sera" in "Era" sta poročala tako, kakor da dr. Wilfan želi in išče oboroženega konflikta med Italijo in Jugoslavijo. Resnica pa je ta, da je dr. Wilfan z vso odločnostjo odklonil vsako željo in tudi samo misel take vojne. V bistvu je rekel le eno, da bi namreč mogel nastati položaj, kjer bi ravnanje z Jugoslovani v Italiji utegnulo služiti v povod sporu z narodno državo Srbijo, Hrvatstvom in Slovenstvom in priznal, da se morda samo radi Jugoslovani pod Italijo ne prične vojna. Danes dodaja dr. Wilfan, da je stvar modre in miroljubne politike, da se ogne tudi podrejenim povodom oboroženih konfliktov.

Iz razgovora posnemamo še, da zahtevajo Jugoslovani v vprašanju samouprave vzpostavitev goriškega, tržaškega in istrskega deželnega zbora. Ako bi prišlo v Italijo do splošne upravne decentralizacije, bodo zahtevali Jugoslovani posebno avtonomijo za vso Julijsko pokrajino, da postane neodvisna in se tako uresniči tista "republika", ki jo je predlagal Pittoni leta 1918!

Jugoslovanski poslanci se pripravljajo na preudarno delo v rimskem parlamentu. Upoštevajo obstoječe razmere in hočejo v okviru sedanjega stanja doseči za svoje pokrajine kar le mogoče. — Grdo pa je to, da pride italijanski žurnalisti do moza, ki je takorekoč že določeno za voditelja jugoslovanske delegacije v Rimu, ga prosi za razgovor. Dr. Wilfan mu ga dovoli, potem pa zanesne v italijansko časopisje izvajanja, ki so v diametralnem nasprotju z besedami razgovora, in tako ustvari novo sovražstvo do jugoslovanskih poslancev. Listi se kar po vrsti oglašajo in tako se je tudi ugledna rimska "Epoca" obregnila ob dr. Wilfanov govor, češ da so njegova izvajanja dokaz politične slepote, ki ne dela časti realnemu intelektu dr. Wilfana. Res pa je, da se dr. Wilfan in z njim vsa delegacija pripravljajo na možno in resno delo v rimskem parlamentu, ki bo tako, da mora dobiti priznanje in vpoštevanje pri italijanskih poslancih. "Skokov" pa naj se jugoslovanski poslanci otresejo!

Iz Slovenije.

Smrtna kosa.

V Ljubljani sta umrli Marija Remie, rojena Obreza, trgovčeva soproga, in Katarina Nastran, posestnikova soproga s. Homea pri Kamniku.

V Spodnji Šiški je umrl Alojzij Pave, ključavničar, star 22 let.

Nekdan utopljenec.

V Savi v Pogoniku pri Litiji se je dne 15. maja našel utopljenec moškega spola, star od 32 do 38 let, srednje postave, svetlo-rjavih velikih las in angleško pristrizanih velikih brk. Obklečen je bil v rjavo križasti suknjič, sive belo črtane hlače, črne čevlje na zadrgo.

Najden otrok.

Dne 16. maja so našli v Zdobrovi, občina Skofja vas, pod senemo utico razpoloženo okoli sedem dni staro, še živo dete moškega spola, ki je bilo povito v dve beli in dve iz domačega platna plenici z belim povojem in je imelo tudi eno belo srajco, eno jopico in eno kapico iz belega kozmetega volnenega blaga. Izpoložena sta nujno sumljiva moški okoli 40 let star, popolnoma črno oblečen, srednje postave in je nosil črno potno torbico s seboj. Za njim okoli 15 korakov je hodila ženska srednje velikosti, razglašala, z dolgo rdečo jopico in dolgim temnim krilom ter je nosila na rokavi zavitega otroka s seboj. Osumljenca sta se dne 15. maja zvečer v bližini omenjene utice potikala ter sta potem brez vsakega sledu izginila.

Orožnika je napadel.

Ivan Mlakar iz Zlatolčja pri Št. Janžu na Dravskem polju je nevaren nasilnež, ki se niti orožnikov ne boji. Ko ga je orožnik iskal radi nastopa neke kazni in ga zasačil v neki gostilni v Zlatolčju, se je Mlakar branil aretaciji, zagrabil za orožnikov bajonet in zbežal. Isto je ponovil še enkrat, ko se je vrnil nazaj in je mislil, da je orožnik že odšel iz gostilne. Šele z asistenco drugega orožnika so Mlakarja spravili v zapor. Ko bi bil Mlakar pameten, bi si bil prihranil hujo ječo, kajti ona kazen, katere se je tako branil, je bila amnestirana, tako pa bo radi napada na orožnika sedel 3 mesece v strogem zaporu.

Prijeti tat.

Okrajni nadzornik Habe v Ljubljani je imel srečo. Pod Tivoljem, kjer so postavljene gugalnice in strelšča, je opazoval mladeža in elegantno oblečenega fanta, ki si je s svojim streljanjem pridobil že precej papirnatih odlikovanj. Habetu se je detko sdel

Peter Zgaga

Vsako mora živeti — se je opravičeval zdravnik, ki je zahteval res malo preveliko plačilo. Jaz moram živeti, lekarnar mora živeti....

— in jaz moram živeti — je odvrnil bolnik ter vrgel zdravilo skozi okno.

V neki slovenski naselbini, kjer je posebno veliko število najrazličnejših cvetk, se je po veselici vršilo glasovanje, katerega je najlepša. Glasovanje so se vdeležile same cvetke-mladenke.

Glasovanje je bilo neodločno, kajti vsaka je dobila le en sam glas.

Francija hoče pošiljati v Združene države vina, v katerih ni nobenega alkohola.

Hvala lepa! Mi znamo sami izdelovati vina, v katerih je alkohol.

— Ali mi veš kaj povedati o opicah — je vprašal učitelj učenca.

— Da, opice imajo tudi na nogah roke.

Nekaj o kralju.

Kdo bo kralj?
 Kdo jemal bo, kdo dajal?
 Če jemal bo, kaj bo dal?

Kod bo vstal?
 Kdo bo na prestolu stal?
 Dva sta: narod ali kralj.
 Kdo bo vsem poveljeval:
 Narod? — Kralj?

S črtno vstran!
 V viharini burji
 še črni jurji
 so vsi zaman.

Pogum v sreč
 in kramp v roke:
 vsi klanci bodo poravnani,
 zidovi silni sezidani
 in kralj bo vsak,
 vsak bo vladar,
 če med zidarji bo zidar.

Ljudje se pritožujejo in pravijo, da jih napadamo, da jim slabo želimo in mi še druge pregrehe očitajo.

Jaz nikomur ne želim ničesar slegati, niti mojemu prijatelju Skazi ne. Svet se pa mora mešati. Kadar sem jaz prizadet, se ne emirjam, ampak udarim nazaj če le morem, če ne, pa tiho prenesem. In vsi, ki so bili kdaj v tej koloni imenovani v slabem ali v dobrem pomena, naj si zapomnijo, da niso najslabši, da niso brezposelnosti, da nekaj reprezentirajo, pa bodisi že to ali ono.

Če bi bili ničla, bi se niti en ckek ne obregnil vanje.

Z vsakim bi menjal, samo general Sims, ki je v Londonu imenoval Amerikance osle, bi ne hotel biti. Sedaj se vozi v Ameriko. O njegovem sprejemu bo časopisje pisalo več kot pa če bi prišel sem sam ne vem kdo.

Posebno srečanje z Irci mu bo ostalo v vednem spominu.

Možje ponavadi ne jedo radi onega, kar jim žene skuhaajo. To je že vkoreninjeno v nas. Že Adam se je branil pred Evinim jabolkom.

Vojna je začrtala življenju povsem novo smer. Nove metode in nove navade.

Tako imamo naprimer v Ameriki par tisoč pobabljenih vojakov, ki se morajo preživljati samo z medaljami.

Veseli je žalost sta v istem razmerju kot prijatelj in zavist.

Is starega kraja poročajo, da jugoslovanska ustava še ni dovršena.

Hvala Bogu, da še ni. Ko bo dovršena, se bo trubel namreč začel.

pod "Skalo" v Kamniku in to v trenutku, ko je številna družba pivcev, med njimi tudi trgovci Trobevk, odhajala o polnoči iz pivskega lokala. Pri Schleglu so o priliki aretacije našli še 78.054 kron. Schlegel je denar "pobral" že 14. maja in je potem zelo udob

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni uredniki:
 Predsednik: RUDOLF PERDAN, 923 E. 185th St., Cleveland, O.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 108, Pearl Avenue, Lorain, O.
 Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BHCZIC, Ely, Minn.
 Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 224 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni uredniki:
 Dr. JOS. V. GRAHNE, 643 E. Ohio St., N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadsvetnik:
 MAX KERZISNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
 MOHAR MLADIČ, 2003 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 FRANK ŠKREBEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Poradni uredniki:
 LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
 GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
 FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni uredniki:
 VALENTIN PIRO, 819 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
 PAULINE ERMENO, 639 — 3rd Street, La Salle, Ill.
 JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
 ANTON CELARCO, 706 Market Street, Wauegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "GLAS NARODA".

Vse stvari, vključno s uradnih svez kakor tudi donarne poljilne naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse prisilke naj se pošilja na predsednika poročnega odbora. Poročje za soredne novosti članov in boljša spriljevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na oblihen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se sglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ostanitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 član ali članicami.

no živel. Kupoval si je razne dragocenosti, med drugim steklenico finega parfuma, ki ga je bil nameril svoji znanici, dalje dozo mazila za brke in veliko svetinjo Matere Božje, da bi ga varovala pred sovražniki. V afero je zapletena tudi neka natakarija z imenom Zemljan v Kamniku.

Mlada deklica izginila.

Hči železničarja Sofija Petrič, stara 14 let, je neznano kam odšla in se ni več vrnila. Deklica je za svoja leta dosti razvita.

Izgubil jugoslovansko državljanstvo.

Odvetnik dr. Karel Tschebull (Čebul) v Mariboru je bil vsled izgube državljanstva izbrisan iz imenika odvjetnikov.

Razne tatvine.

Ignacij Kranje, ki je služil pri Avgustu Trpinu v Kamniku, je okradel svojega gospodarja za 718 kron. Pokoril se bo za to v težki ječi 6 tednov.

Hlede sta kradla Anton Rožane in Jakob Kranje iz Topola. Obsojena sta bila vsak na 14 dni ječe.

Frane Triller iz Kranja je kradel na kranjskem kolodvoru deske in je nagovarjal Ivana B., naj pred sodiščem tako priča, da bo on (Triller) oproščen. Deželno sodišče je Trillerja obsodilo na 3 in pol meseca težke ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem na teden in s temnico vsakih 14 dni.

Slovenske novice.

St. Paul, Minn.

V De la Salle institutu v Minneapolisu je bil 31. maja med graditvami tudi John F. Straus, sin našega rojaka Johna Strausa iz Minneapolisa. Poleg diplome je prejel tudi "trainer" medaljo, ker je napravil skušnjo z odliko na pisalni stroji. V jeseni misli še naprej študirati.

V St. Paulu je mestna in okrajna bolnišnica, ena največjih in najmodernejših na severozapadu. Bolnišniški strešnje je okoli 260. Stiri Slovenke se zdaj zraven drugih vežbajo za bol. strešnice.

Poplar Bluff, Mo.

Slovenci živimo tukaj po farmah, daleč od mesta, od 2 do 12 milj. Rojak Krivec se je z družino preselil tu na farmo, ki jo je kupil za \$3000. Frank Lazar se je tudi preselil nazaj na farmo; bil je namreč v Illinoisu eno leto. Bil je tudi v Wisconsinu in drugih krajih, pa pravi, da se mu tukaj še najbolj dopade in da bo ostal tukaj. — V kratkem času prično graditi tlakovano cesto iz Poplar Bluff v St. Louis. Petem se bo tukaj zemlja še bolj hitro dražila kot do sedaj.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NA VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Mozaik življenja.

Forbes pravi: "Jaz in ti delava mozaik. Življenje se da primerjati z mozaikom. Vsak posameznik deleč je majhen, toda če je ves mozaik mojstrsko delo ali grda prikazen, je odvisno od tega, če je graditelj izbral vsak deleč pametno." Tudi zdravlila so mozaiki. Če so sestavine pametno izbrane, je izdelek mojstrsko delo kot je Trinerjevo Grenko Vino. Če pa sestavine niso pametno izbrane je celota grda prikazen kot so razne potvorbe slavnega Trinerjevega zdravlila. Popolnost Trinerjevega Grenka Vina je bila dosežena po večletnih skrbnih študijah, nešteti poskusih in težavnih preiskunjah. Sestavine (caseara sagrada, ter druge grenke rože in korenine) niso samo pametno izbrane, ampak je tudi njihova kakovost neprestano prvovrstna. Vsak, ki trpi vsled plinov v črevesju, zaprtju, slabemu teku, glavobolu itd. naj s polnim zaupanjem vzame Trinerjevo Grenko Vino. Vsa lekarnar ali prodajalec zdravlil je dobro založen s Trinerjevimi zdravlili. — Joseph Triner Company, 1333 — 45 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

ZAHVALA.

Tem potom se prav lepo zahvalim naši slavni Jugoslovanski Katoliški Jednoti, katere mi je tako hitro in pravilno izplačala posmrtnino mojega soproga Ignacea Dergane. Pokojni je bil član društva sv. Jožefa št. 12 v Pittsburghu, Pa., skozi 22 let, kakor tudi ustanovitelj društva in jako vnet in vester pri društvu. Obenem se tudi zahvalim za vso podporo, katero sem redno sprejela za časa njegove bolezni. Še enkrat se tudi zahvalim vsem članom, kateri so ga obiskali na nrtvaškem odru, posebno družini Musko in družini Povse, ker so se tudi vdeležili pogreba pokojnega. Zahvaljujemo se vsi skupaj.

Zaljubljeni ostali:

Frances Dergane, soproga.
 Ignace, Frank, Carl, Albert, Anthony in Henry, sinovi.
 Gisella in Frances, hčeri.
 Pittsburgh, 13. junija 1921.
 (2x 18&23-6)

PATENT! Pišite še danes za našo brezplačno knjižico o patentih. Advokati za patente: izvezbant, zanesljivi, točni, pošteni. A.M. WILSON, Inc., Victor Bldg., Washington, D. C. (Advertisement)

PREKLIC.

Tem potom preključim vse, kar sem govoril o svojih rojakih in rojakinjah ter povem, da je vse laž. Zato prosim, da mi oprostite. O nim pa, ki so mi kaj dobrega storili, se lepo zahvalim. — Louis Lovko. (18-20-6)

Lahko se vame — hitro pomagaj
SANTAL
 VNETJU MEHURJA
 Vseki pijalki MIDY
 Vseki pijalki MIDY
 Vseki pijalki MIDY

Pogled v preteklost.

Spisal Ksaver Meško.

Potrkalo je narahlo in boječe. Odložil sem pero, zaprl pisalno mapo, vstal sem od pisalne mize in sem čakal.

"Jelica!"

Obstala je pri durih, v zadregi, s povečano glavo; niti pogledati si ni upala v me.

"Jelica!"

Gledal sem jo zavzet, ko je stala tako pri durih, blede, prepade, na vsa revna in ponižana. Spomnil sem se nehoti, kako krasna je bila, ko se je poslavljala zadnjič od mene — dve leti bo menda kmalu od tega. Domislil sem se, in zabeleži me je v sree. Tako težko mi je leglo na sree, da je nisem mogel odgovoriti veselo in je ne pozdraviti prijateljski in prisrčno. Molče sem ji stopil naproti, molče sem ji ponudil desnico v pozdrav. Njena se je je konaj dotaknila, takoj ji je odtegnila spet.

"Kaj pa je, Jelica?"

Privzdignila je glavo. Gledal sem ji naravnost v oči, in na sree mi je leglo še težje: vse kalne so bile, izprane od solz. Predlanskim so bile krasne, da mi je postajalo toplo, ko sem pogledal v nje, in globoke so bile, da sem se bal jim priti v bližino. Potopil bi se v skrivnostni njihovi globočini, izgubil se morebiti v vekomaj.

Mokro ji je zatrepetalo v očeh; nežni glas ji je drhtel, ko me je vprašala mehko in plašno:

"Ali niste nič molili zame?"

Iz njenih rosnih oči sem bral vso njeno žalostno izpoved, iz njenih besed mi je zvenela naproti neizmerna bol in boječe očitaje. Zasmilila se mi je; vse sree in vsa duša mi je bila polna sočutja in usmiljenja in velike bolesti.

"Izvolite sedeti."

Povedel sem jo k mizi. Sedla je, molčala in čakala. Iskal sem primesti besed, da bi jo ogovoril mehko in jo vprašal nežno. Videl sem njeno gorje in njeno bol in bal sem se, da ji zadenev s trpkostjo ali nepremišljeno besedo v bolno sree in ga ranim še hujše. Iskal sem, a najti nisem mogel ničesar lepega in nežnega. Ničesar se nisem mogel domisliti, ker v vseh svojih mislih je vplilo eno veliko in bolno vprašanje. Izreči sem ga moral in izgovoril sem ga pridružen in z drhtečim glasom:

"Ali se vratec tak, Jelica?"

Iz očesa se ji je utrla solza in ji je polzela po blestem licu.

"Ker niste nič molili zame?"

"Sem, Jelica."

"Ste?"

Pogledala me je začudena, kakor ne bi mogla verovati. Nekaj nekdane lepote mi je zrla naproti iz tega pogleda.

"Ste?" — In da vna molitev ni pomagala nič! Saj ste vendar duhovnik!"

Kakor nikoli v življenju, mi je bilo težko ta hip, da nisem duhovnik čist in svet, kakor so kerubi pred prestolom Vsevečnega.

"Glej, če bi bil tak, ne bi bila zastoj tvoja molitev: Jelica se ne bi vrnila taka."

Obmolnila je in je povsela glavo. Zadelo se mi je, da se je splošč v njeni duši nov in težak dvom. Trpi pod njim in pričakuje, da ji ga odvzame.

"Morebiti sem molil premalo..."

A nisem mislil, Jelica..."

Nisem mogel izgovoriti, ker je nisem maral raniti še globlje, ne je ponižati še bolj.

Molčala je in je zrla zamišljeno in otožno na mizo. Položil sem ji roko na ramo in sem ji govoril mehko kakor bolnemu otroku:

"Jelica, pogledite me v oči..."

Morebiti pa ni vse res..."

"Vse je res..." o Bog!"

Kakor vrisk je zavnel njeu glas po sobi, kakor bi počila struna. Pogledala me je za hip. Menda je videla, kako sem prebledel, ker je naslonila glavo hipoma na mizo in je zaplakala prihušeno in bolestno.

Sedel sem nem in umičen ob nji. Gledal sem jo s sočutjem, in sree mi je prekipelo od pekoče boli.

Prihajali so mi spomini iz prešlih let. Privleči so mi nazaj vse lepe minule dni in vse lepe nekdane urice. Spominjal sem se Jelice, kakršno sem jo videl prvokrat: krasno kakor popek tečin, ki se vrši v njem ravnokar skrivnostni prepored, da ga razvije v čaroben, diven svet. Vsa kipeča življenja je bila in mladostne sreče, ko sva se sestala prvokrat.

Zagledal sem se v njeni majhni beli roki, in čelo mi je, kakor da

čutim še, kako mehko so se oklepale ob vsaki srečanju moje mehko, nežno in ljubeče, a gotovo brez sence kake slabe misli, kakega nelepoga namena. Saj zlega ni moglo misliti to čarobno dekletce: porok tega so mi bile njene oči, ki so me gledale vedno tako otroško, kakor zro oči petletnih deklet, in tako nedolžno, kakor zro oči mladih svetnic na slikah najbolj vernih mojstrov...

Spominjal sem se, in globoko v sree so mi rezali ti spomini in so mi zadajali rane, da je trepetalo kakor ob smrtni uri... Nekdaj je bilo tako — a glej, danes je odtegnila roko naglo, kakor se je ne bi bila upala pustiti počivati v moji. Povesile so se danes pred mojimi njene oči, čudovite nekdaj kakor skrivnostni apokaliptičske. Krasne poprej kakor krasota nebes, so zdaj kalne od solz. Greh mi gleda iz njih naproti in gorjup obup in tiho očitaje:

"Kako da niste molili zame?"

In njene besede, kako mehke so bile nekdaj. Poslušal bi jih dolga stoletja večnosti in se ne bi dolgočasil in ne se naveličal; saj mi je govorila vsaka o njeni vdanosti, božala me je slednja v zahvalo, da sem ji naklonjen in dober... A danes so žalostne; polne bolesti in gorja in vsaka mi očita:

"Tudi vi ste sokrivi moje nesreče, ker niste molili zame."

Domislil sem se slovesa pred dvema letoma. Tesno mi je bilo; nejasne slutnje so mi polnile sree in so ga težile, da sem čutil tudi telesno bolečino.

"A morebiti bi bilo vendarle boljše doma, Jelica. Tajna je tu, juna, ne zaupam ji."

"Moj Bog, bojim se tudi jaz!"

Kako rada bi ostala, a kaj hočem doma? Sestra se omoži prihodnjico, potem pa moram itak v stran... Sirota sem."

Solze so ji zalile lepe oči.

"Varuj vas Bog, oče siroti!"

"In ne res, saj boste molili zame?"

"Vsak dan, Jelica, da se vrnete srečni in dobri."

Molil sem res, ker je nisem mogel pozabiti. In umeti nisem mogel, kako in čemu mi prihajajo včasih temne slutnje in težke misli. Zagrinjale so mi vse sree in so se ga oklepale z močnimi in trdimi rokami in ni ga niso izpuštile, da se mi je krčilo in je krvavelo in vplilo:

"Ne, saj ni mogoče, da bi krenila na široko pot, na pot navzdol, na pot pogube. Ni mogoče, moj Bog, ko pa je vendar tako dobra, tako sveta. Tako nedolžno zro njene oči, in njeno sree je vse čisto; dotaknila se ga ni še nikoli grda in grešna misel! In drugače ne more biti nikoli — nikoli ne, moj Bog..."

A zdaj je sedela pred menoj — in vse je bilo drugače. Videl in vedel sem, da je vse drugače, in vendar nisem mogel verjeti še popolnoma, da je resnica vse to. Mehko sem se dotaknil njene roke in sem menil tiho:

"Ne plakajte, Jelica, morebiti pa še ni izgubljeno vse..."

Zahtela je na glas in je udarila čelo ob mizo.

"Ne, zame je vse izgubljeno — vse..."

Udarilo me je, da sem se prijel za čelo. V duši pa mi je vplilo glasno in obupno: "Kako je prišlo to, kako je bilo mogoče..."

Tedaj pa je prišlo tiho in nevidno pri zaprtih vratih in je prišlo k meni. Z nevidno roko je odprlo knjigo življenja in je razgrnilo pred menoj vse njeno življenje od trenutka, ko se je poslovia od mene in od doma in je šla v tujino, v svet, ki je tako velik in širen in tako poln nevarnosti, skritih zased in pogubnih prepodov...

Bilo je življenje, kakršno je življenje stoterih in tisočih naših hčer, ki morajo zapustiti dom v svojem cvetu in gredu, da jih požre tujina in jim uniči njihov svet in jim pogubi mlado življenje...

Svetnica je zapustila dom, z Bogom v sree, z molitvo v mislih. A v tujini je pristopil satan. Pokazal ji je lepoto življenja in ji je govoril: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala v tistem težkem trenutku, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Jelica, ali se nisi spominjala, kako je govoril satan Gospodu na gori: "Vse to ti dam, če si moja..."

Ameriška operna pevka Geraldina Farrar.

Razne vesti.

Premestitev sedeža Lige Narodov.

Finančna komisija strokovnjakov Lige narodov je v svojem poročilu ugotovila, da je Ženeva dražje mesto, kakor so drugi kraji in da bi se moglo kaj prihraniti, ako se sedež Lige narodov premesti, recimo v Turin ali na Dunaj.

Prijeti ponarejevalci bankovcev.

Kakor poročajo dunajski listi, se je posrečilo dunajski policiji aretirati več ponarejevalcev bankovcev. Ponaredbi štejejo mnogo milijonov. Voditelja delavnice sta bila namisljena rabinska kandidata brata Fraenkel. Enega izmed njih in njegovo sestro so aretirali. Glavnega voditelja, starejšega fraenkelja, doslej še niso mogli prijati. Razen tega so zaprli tri kamenotiskarske pomočnike, ki se delali za fraenkelja. Ponaredbi so obstajale večinoma v ponarejenih kolkah na starih avstrijskih bankovcih.

Stanje jug. papirnatega denarja.

Narodna banka je izkazala, da se je stanje papirnatega denarja zmanjšalo od zadnjega izkaza za 15.209.730 dinarjev. V prometu se nahaja za 3.697.457.180 dinarjev novčanec.

KEMAL PAŠA JE ODKLONIL LONDONSKI SPOROZUM.

Že zadnjič smo poročali, da je Bekir Sami, ki je ta sporazum podpisal, odstopil. Turki se bodo s Francozi najbrže spoprijeli in sicer v Ciliciji. General Gouraud je že dobil tozadeven ultimatum. — Grkom se približuje zadnja ura. Neka angorska konjeniška četa jih je te dni napadla in natepla par kilometrov pred — Smirno.

Avstrijska vlada in plebiscit za Nemčijo.

"Politische Korrespondenz" piše: Kakor javlja Češkoslovaški tiskovni urad, je češkoslovaško zunanje ministrstvo napravilo pri avstrijskem poslanstvu v Pragi korak in stavilo vprašanje, kaj misli poslanstvo o gibanju za priklonitev Avstrije k Nemčiji in katero stališče zavzema avstrijska vlada k temu vprašanju. Avstrijski upravnik je je odgovoril, da smatra avstrijska vlada ljudsko glasovanje za priklonitev k Nemčiji kot popolnoma privatno zadevo, s katero avstrijske oblasti nimajo ničesar opraviti.

tu in jim umori dušo za veke.

Poln občutja in usmiljenja in ljubezni in poln strahu molim za vse te tisočere neznanice mi, da se vrnejo v ravnino doma srečnejše, kakor se je vrnila mala naša Jelica...

Kaj je Balkan dolžan samostanom.

Skopi temo noči turške vlade so menihi vzdrižali gorečo plamenico prosvete in znanosti. — Na gori Athos je prava zakladnica knjig, umetnin in dragocenih rokopisov.

Vzhodno od Soluna se širi polotok Kaledonike ter razteza svoje številne prste v vodovje Egejskega morja. Tukaj je par najbolj zanimivih samostanskih naprav na vsem svetu, tu so slavni samostani gore Athos, izvajajoči tako posvetno kot cerkveno oblast. Tukaj so v veljavi različne čudne odredbe, med katerimi je tudi ta, da ne sme nikdar nobena ženska stopiti na samostansko posest. To odredbo se strogo izvaja in lahko si predstavljate potrtost očetov, ko je grška kraljica sklenila obiskati goro Athos po padcu Soluna.

Gora Athos je ena najbogatejših meniških zaprav na celnem svetu, ne le z ozirom na obseg dohodkov ter rodovitnosti ozemlja, ki pripada samostanu, temveč tudi radi knjižnice ter rokopisov ali manuskriptov prvotnih očetov krščanske cerkve. Le malo teh rokopisov je bilo dostopnih učenjakom in nobenega dvoma ne more biti, da bi se našlo v nedostopnih cel zaklad informacij tako glede krščanske vere kot glede drugih stvari, če bi se te rokopise izročilo učenemu svetu v presojo in študiranje.

Pravoslavni samostani na Bližnjem vzhodu so igrali zelo važno vlogo v zgodovini teh dežel. Po

Nekaj o laži-kriminalcih.

Poroča Edward H. Smith.

Pred par tedni je v Buffalo, N. Y., priznal neki mlad človek policiji, da je on v družbi nekega drugega umoril Elwella, znanega newyorškega hazardnega igralca, kojega umor je ostal do danes ena najbolj sramotnih skrivnosti časa. Priznanja so imela vse znake nevrjetnosti. Majhna preiskava, ki je bila uvedena, je pokazala absurdnost teh samo-obdolžitev. Mladi mož je bil izpuščen in policijski uradniki so zopet postali mrki vspricho svojega neuspeha. To je zelo stara in navadna povest.

Kadarkoli je najti kak notoričen in presenetljiv kriminalni slučaj, ki vzneta radovednost občinstva, ki razdraži človeško domišljijo vspricho nepojasnjenega in skrivnostnega, je policija vedno preplavljena z napačnimi migljaji, obdolžitvami in sleparskimi priznanji. Vsek izkušen policijski uradnik pozna te čudne pojave ter ve, kako "duhati" nevrjetno v teh sporocilih. Listi so že ponovno razkrili to dejstvo. Dušeslovci in psihiatri so bili na delu glede te zadeve skozi celo generacijo. Število takih ljudi pa preje raste kot pa pada.

Navaden človek bo z začudenjem vpraševal: zakaj stopi možki ali ženska naprej ter se obdolži najbolj grdih zločinov? Ali so taki ljudje blazni in kakšno je pojasnilo njih postopanja?

Napačne obdolžitve drugih ali samega sebe predstavljajo enega najbolj presenetljivih pojavov dušeslovja. Vsek proučevalec duševnih pojavov od Krafft-Ebbinga pa do Freuda je posvetil tej zadevi svojo pozornost. Tehnična literatura je polna razprav o tem predmetu. Na tisoče slučajev se je proučilo in številne trpeče so ozdravili psihiatri in specialisti za živce. Javne ali celo oficijelno razumevanje te zadeve pa je še vedno nezadostno.

Mogoče najbolj obširna ameriška razprava glede predmeta je ona dr. William Healy-ja, ki pa ima to napako, da se drži starih dušeslovnih metod. Healy gotovo ni čul o Freudu in modernih nevrologih, ko je šla leta 1915 njegova knjiga v tisk. Vsebuje pa veliko množino slučajev ter je plod ustrajnega dela med trpečimi.

Dr. Healy navaja dva najbolj zanimiva slučaja samo-obdolžbe. Njegov slučaj številka 20 je naslednji:

— Neke deklica, stara skoro šestnajst let, mične in nedolžne zunanjosti, je priznala, da je vodila nemoralno življenje. Povedala je povest ljudem svoje cerkve, ki so se seveda zgražali. Razvila se je ena običajnih preiskav glede problema socialnega zla. To preiskavo je uvedla policija, ki pa ni mogla dobiti od deklice nikakih zadovoljivih dokazov. Pozneje se je dognalo, da je bila povest od konca do kraja izmišljena in da ni bila deklica prav nič nemoralna. Njena prva ugotovila so sledila nekemu fanatičnemu zborovanju, na katerem se je razpravljalo o tem predmetu, katerega zborovanja se je deklica vdeležila.

Bolj presenetljiv dokaz cele Freudove hipoteze bi bilo težko najti.

To pa je le en vzgled. Slučaj številka 25 je naslednji:

Prizadet je mlad mož, star devetnajst let, ki je imel za seboj že dolg rekord v zločinih in ki je napravil že precej zadržev nekemu sodniku, ki je hotel uveljaviti pravico. Ta mladič je izjavil, da je zapleten v neki senzacionalen umor, a preiskava je dokazala, da to ni resnično. Tudi v drugih ozirih se je našlo njegove besede skrajno nezanesljive. Bil je tudi udan patološkemu laganju ter samo-obdolžbam... Slučaj predstavlja tip, ki je brez dvoma nenormalen, čeprav bi se ta nenormalnost ne mogla spraviti pod zaglavje te ali one znane duševne bolezni.

Ni pa treba poseči po knjigah ali pa iti izven New Yorka za slučaje, ki potrjujejo to. Nevro-patološka klinika medicinske šole iz bolnice, katero vodi profesor Schlapp, nudi zadosti vzgledov.

Pred približno enim letom je bila neka ženska zadavljena v prtičju neke hiše na 23. cesti. Neka mlada ženska je bila osumljena tega zločina ter aretirana. Ko je bil njen slučaj pred sodiščem, nekoliko po izvršenem umoru, je pisal neki jetnik iz Sing Singa sodišču dolgo in zelo podrobno pismo, v katerem je priznal umor. Moža so odvedli iz jetnišnice v New Yorku ter postavili pred preiskovalnega sodnika. Dal je natančno poročilo o zločinu, s številnimi posameznostmi, a se je izdal popolnoma, ko je identifikiral neko hišo na 24. cesti kot ono, v kateri je izvršil zločin. Ta hiša je stala na drugi strani ceste, direktno nasproti resničnega pozorišča zločina. Ko se mu je predložilo to dejstvo, je mož priznal, da je fabriciral celo povest in da je bil dejanski izven mesta, ko se je zavrnil zločin.

Slični slučaj se je tikal mlade deklice, hčerke nekega policista, ki je obdolžila svojega očeta, da jo je grdo pretepal ter po poglavlju v mrzli zimski noči ven na sneg, brez čevljev ali odeje. Dobrodelne družbe so se dale preiganiti od deklice ter zasledovale ubogega policista z veliko strogoostjo. Odpuščen je bil iz službe in vsi njegovi prejšnji tovariši so se ga izogibali. Dr. Schlapp je pozneje preiskal celo zadevo ter našel, da si je deklica sama razpraskala hrbet z žebli. On je bil pretepal njen oče. Pobernila je z doma ter nalašč pustila, da so ji zmrznile noge v namenu, da lahko pokaže dobrodelnim družbam sledove grdega postopanja očeta. Priklenila se je celo na posteljo ter nato toliko časa vlekla, da je bilo zapaziti na zapetjih sledove. Ubogi oče je bil ruiniran in osramočen, predno je znanstvenik razkril resnico ter prisilil deklico, da je priznala svojo krivdo.

Se bolj značilen slučaj je oni nekega grdega umora, ki je bil izvršen v Bronxu in ki je razburil celo tozadevno okolico. Truplo neke deklice so našli v nekem zaboji na nekem praznem lotu in deklica je postala očitno žrtev perverznejšega kriminalca.

Nekega popoldne po razkritju umora je prihitela neka deklica brez sape na policijsko postajo ter povedala uradnikom, da ve kdo je izvršil dotični umor. Rekla je, da se ji je prišlo lueki star mož, da je on morilec one deklice. Uradniki so spremili mlado deklico ter aretirali nedolžnega starega moža, ki je črpal na solnece ter užival svojo starost. On je ogorčeno zanikal vsako zvezo z zločinom in vsak pogovor z deklico. Le s težavo in s psovodenjem psihiatra se je posrečilo oprati starega moža. Tudi v tem slučaju je deklica končno priznala svojo izmišljotino in laž.

Konečno pa imamo slučaj dr. klice žive in zdrave. Ob neki družbi Alice Smith. Ta zano roko, katero je nosila v slučaj navajam na koncu, ker nudi najbolj jasn ključ k razumevanju vseh teh slučajev. Ta avtomobilom, tekem katere je bil deklica je imela navado pripovedovati najbolj neverjetne stvari, glede same sebe, tudi če je bila zdrava roka sta dokazala lažnjivo in v takem stanju stopi bolnik naprej ter se obdolži katerega velikega zločina. Ko je aretirana temelju svojega lastnega priznanja, bo navedel posameznosti, katere je bil še preje izdelal v svoji domišljiji, stopil pred sodnika in

njegovih trpijenj. Ona ni imela dejanski nobenega brata in sploh nobenega sorodnika v armadi.

Najti je tudi zelo sugestivni slučaj, Gordon Fawcett Hamby-ja, brooklynskega bančnega roparja, ki je bil spoznan krivim ter usmeren na električnem stolu v Sing Singu. Jaz za svojo osebo sem sumil Hamby-ja patološkega laganja od prvega tedna njegove aretacije naprej. Mene je treba šele prepričati, da je bil on dejanski bančni ropar in najbolj odlični psihiatri dele z menoj te dvome. Sedaj je skoro nemogoče ugotoviti resnico, a dvom bo obstal. Več kot mogoče je, da je bil nedolžen nevroitik poslan na električni stol kot krvoločni bandit, za katerega se je izdajal. Kaj pomenjajo vsi ti slučajji? Kakšni so ti nesrečni ljudje? Kako jih je treba klasificirati? Kaj jih napoti do takih blaznih dejanj? Kakšna je dušeslovna pojasnitev takih pojavov?

Dr. Healy spravlja vse te slučaje pod splošno zaglavje psiološkega laganja, katerega definira na naslednji način:

— Falsifikacija, ki ni v nobenem stiku s kakim vidnim ciljem, katere se poslužuje človek, katerega ni ob čast opozovanja mogoče proglasiti blaznim, slaboumim ali epileptikom... To je napačna obdolžitev, vpriporjena brez vsakega očividnega namena.

Definicija dr. Healy-ja je posebno dragocena, ker pojasnjuje navidezno zdravo duševno stanje takih ljudi. Človek, ki dolži samega sebe, ki laže ali ki spravlja na dan napačne obdolžitve proti drugim, je so vsled potrebe tudi duševno bolan človek. Na drugi strani pa trpe tudi številni blazni, nevroitiki in tako dalje na tej obliki duševne zmotne. Pojasnil za tako postopanje je najti v velikem številu v vsakdanjem življenju.

Mi vsi dobro poznamo moške in ženske, deklice in dečke, ki ne morejo trpeti pomanjkanja pozornosti ali zanimanja od strani drugih. Človek se pri tem spominja ali one osebe, ki je izvršila najbolj presenetljiva dejanja, čine proti dobremu okusu ter primernemu obnašanju edinole v namenu, da se ohrani v prvi vrsti pozornosti te ali one skupine ljudi. Kdo ne pozna tega ali onega človeka, ki je drugače obdarjen z velikimi duševnimi silami, ki pe ne more trpeti, da bi dal drugemu besedo le za en trenutek, ki preti, če obrača kdo drugi nase pozornost in ki ne zna dobro konverzirati, dočim bo sijajno govoril, če ga bodo drugi pustili pri miru ter molčali, dočim bo on izvajal svoje teorije? To so milejše oblike istega pojava.

Zgoraj navedena deklica, ki je celo trdila, da je mrtva, je perfekten vzgled tega stanja. Izjavila je, da je bila poškodovana pri neki avtomobilski nezgodi, edinole v namenu, da obrne nase pozornost in ki ne zna dobro konverzirati, dočim bo sijajno govoril, če ga bodo drugi pustili pri miru ter molčali, dočim bo on izvajal svoje teorije? To so milejše oblike istega pojava.

Sedaj pa nastane vprašanje: Zakaj in kako pride navaden patološki lažnjak, ki ni preje delal drugega kot sanjal romantične stvari glede samega sebe, do tega, da se vrže v blato katerega strašnega zločina?

V zvezi s tem se moramo spomniti slučaja deklice v Bronxu, ki je šla na policijo ter obdolžila nekega nedolžnega starega moža strašnega zločina ter rekla, da ji je dotični mož zločin tudi priznal. Nobenega dvoma ne more biti, da je ta deklica strastno hrepnela po pozornosti in pohvali. — Hotela je biti središče stvari, zvezda, okrog katere se snče vse drugo.

Ta deklica je gotovo tesno zasledovala posameznosti umora. Vedno bolj in bolj se je razburjala radi tega. Njene misli njena domišljija, vse to se je osredotočilo okrog tega dogodka. Sredi tega duševnega razburjenja je videla na klopi v parku starega slabobolečnega moža, ki se je solnčil. Misli je, na trampe in na svarila svojih staršev, da ne sme imeti nobenega opravka s tuji, kojih zunanost je zanevarjena. Njene oči so z grozo počivale na tem slabobolečem starem možu. Naenkrat pa se je pojavila v njeni glavi misel, da mora biti ta človek v zvezi z umorom.

Tedaj pa se je vzbudilo v njej tudi sebično samoljublje. Hotela je postati javen značaj, junakinja. Misli si je, da ji je stari mož priznal zločin. Ta misel je še nadalje podžigala njena čustva. — Pohitela je na policijsko postajo, kjer je povedala najbolj strašno izmišljotino.

Treba si je zapomniti, da ne more tak človek kontrolirati svojih čustev in da vsled tega ni odgovoren za svoja dejanja. Slučaj te deklice pojasnjuje vse druge. Ženske so bolj izpostavljene takim boleznim kot pa možki in mladi ljudje bolj kot starejši.

PODOBE IZ SANJ

Spisal: Ivan Cankar

Te "Podobe iz sanj" so bile napisane v letih strahote 1914-1917. Zato je razumljivo, da metafizična beseda ni tako postavljena, kakor bi po vsej pravici morala biti, in da je metafizična zastrta in zabrisana. Vendar pa naj ostane var, kakor je bilo; za ogledalo teh težkih dni in za spomin.

Jesen 1917.

IVAN CANKAR.

OTROCI IN STARCI.

Otroci so imeli navado, da so se pogovarjali, preden so šli spat. Posedli so po široki peči in so si pripovedovali, kar jim je pač prišlo na misel. Skozi motna okna je gledal v izbo večerni mrak z očmi, polnimi sanj, iz vseh kotov so se vile kvišku tihe sence in so nosile prebudne bajke seboj.

Pripovedovali so, karkoli jim je prišlo na misel, ali na misel so jim prišle samo lepe zgodbe, iz solne in toplote, iz ljubezni in upanja spletene. Vsa prihodnost je bila en sam dolg in svetel praznik; med Božičem in Veliko nočjo ni bilo Pepelnice. Tam nekje za pisanim zagrinjalom se je vse življenje migljalo in utinkalo, joče prelivalo tiho iz luči v luči. Besede so bile napol razumljivo šepetanje; nobena povest ni imela začetka, ne različne podobe, nobena pravljica konca; časih so govorili vse štirje otroci hkrati in nihče ni motil drugega; vsi so gledali zamaknjeni v tisto prelepo luč nebesko, tam pa je bila zvonka in resnična vsaka beseda, je imela vsaka povest svoje čisto živo in jasno lice, vsaka pravljica svoj sijajni konec.

Otroci so si bili tako podobni med seboj, da se v mraku ni prav nič razločil obraz najmlajšega, štiri-

izvalno pozo ter šel mogoče cele v smrt na električnem stolu ali z vrvo krog vratu, do konca glume in v samega sebe zaljubljen junak.

V navadnih slučajih ve dotični, da fabricira laži ter najde velik užitek v pozornosti, katero mu posvečajo uradniki. V skrajnih slučajih pa je vrjetno, da vrgame žrtev dejanski v svoje fantazije.

Nekako v to kategorijo spada Hamby, če ni bil dejanski bančni ropar v Brooklynu, kot se domneva. Njegova hladnost in njegovo obnašanje na sodišču, njegova teatralna poza in končno njegov bombastični nastop vspricho električnega stola, — vse to potrjuje domnevo sleparije.

Sedaj pa nastane vprašanje: Zakaj in kako pride navaden patološki lažnjak, ki ni preje delal drugega kot sanjal romantične stvari glede samega sebe, do tega, da se vrže v blato katerega strašnega zločina?

V zvezi s tem se moramo spomniti slučaja deklice v Bronxu, ki je šla na policijo ter obdolžila nekega nedolžnega starega moža strašnega zločina ter rekla, da ji je dotični mož zločin tudi priznal. Nobenega dvoma ne more biti, da je ta deklica strastno hrepnela po pozornosti in pohvali. — Hotela je biti središče stvari, zvezda, okrog katere se snče vse drugo.

Ta deklica je gotovo tesno zasledovala posameznosti umora. Vedno bolj in bolj se je razburjala radi tega. Njene misli njena domišljija, vse to se je osredotočilo okrog tega dogodka. Sredi tega duševnega razburjenja je videla na klopi v parku starega slabobolečnega moža, ki se je solnčil. Misli je, na trampe in na svarila svojih staršev, da ne sme imeti nobenega opravka s tuji, kojih zunanost je zanevarjena. Njene oči so z grozo počivale na tem slabobolečem starem možu. Naenkrat pa se je pojavila v njeni glavi misel, da mora biti ta človek v zvezi z umorom.

Tedaj pa se je vzbudilo v njej tudi sebično samoljublje. Hotela je postati javen značaj, junakinja. Misli si je, da ji je stari mož priznal zločin. Ta misel je še nadalje podžigala njena čustva. — Pohitela je na policijsko postajo, kjer je povedala najbolj strašno izmišljotino.

Treba si je zapomniti, da ne more tak človek kontrolirati svojih čustev in da vsled tega ni odgovoren za svoja dejanja. Slučaj te deklice pojasnjuje vse druge. Ženske so bolj izpostavljene takim boleznim kot pa možki in mladi ljudje bolj kot starejši.

riletnega Tončka, od obraza desetletne Lojzke, najstarejši med njimi. Vsi so bili v lica ozki in drobni in vsi so imeli velike, nastežaj odprte, vase in v daljavo zamišljene oči.

Tisti večer je z nasilno roko poslego v nebesko luč nekaj neznanega iz tujih krajev, udarilo nesumljeno med praznike, povesti in pravljice. Pošta je bila ozmanila, da je oče "padel" na Laškem. "Padel je" Nefak neznanega, novega, tujega, čisto nerazumljivega je stopilo prednje, je stalo tam visoko in široko, pa ni imelo ne obraza, ne oči, ne ust. Nikamor ni sodilo; ne v to glasno življenje pred cerkvijo in na cesti, ne v ta topli mrak na peči, tudi ne v pravljice. Ni bilo nič veselega, pa tudi nič posebno žalostnega; kajti bilo je mrtvo, saj ni imelo ne oči, da bi s pogledom razodelo, čemu in odkod, in ne ust, da bi z besedo povedalo. Misel je stala pred to ogromno prikaznijo uboga in plaha, kakor pred silnim črnim zidom, in ni mogla nikamor. Približala se je zidu, tam je obstrmela in je umolknila.

"Kedaj pač se zdaj povrnejo?"

je zamišljen vprašal Tonček.

Lojzka ga je ošinila z jeznim pogledom:

"Kako bi se povrnil, če so padli?"

Vsi so molčali, vsi štirje so stali pred silnim črnim zidom in ni so videli čez.

"Tudi jaz pojdem na vojsko!" se je nenadoma oglasil sedemletni Matije, kakor da je bil z urno roko zagrabil pravo misel in vse, kar je treba reči.

"Si primajhen!" ga je z globokim glasom posvaril Tonček, štiriletni, ki je hodil še v križu.

Milka, najdrobnejša in najboljša med vsemi, zavita v preveliko mterino ruto, da je bila podobna popotni enli, je prosila s tihim, mehkim glasom, kakor odnekod izpod sence:

"Kakšna da je vojska, to povej, Matije... povest pripoveduj!"

Matije je razložil:

"Vojska je pač taka, da se ljudje koljejo z noži, sekajo s sabljami in streljajo s puškami. Kolikor več jih pokolješ in posekaš, toliko boljše je, nobeden ti ni ne reče; ker tako mora biti. To je vojska."

"Pa zakaj se koljejo in sekajo?" je vprašala Milka, neboljlenka.

"Za cesarja!" je rekel Matije in obmolknili so. V daljini dalje se je prikazalo pred njih zastrtimi očmi nekaj silnega, od svetle glorie obžarjenega. Niso se genili, sapa si je komaj upala iz ust; kakor v cerkvi ob velikem blagoslovu.

Nato je Matije vdrgnil zamašnil z naglo roko ter zagrabil svojo misel, morda le zato, da bi na obe strani razmaknil tišino, ki je mrko ležala nad njimi.

"Tudi jaz pojdem na vojsko... nad sovražnika pojdem!"

"Kakšen pa je sovražnik... ali ima rogove?" je iznenada vprašal tenki Milkin glas.

"Seveda jih ima... kako pa bi drugače bil sovražnik?" je resno in skoraj jemo zatrdil Tonček.

Tudi sam Matije ni vedel pravega odgovora.

"Mislim, da jih nima!" je rekel počasi, toda beseda se mu je gredoč ustavila.

"Kakor bi imel rogove... človek je, kakor mi!" se je oglasila nejevoljno Lojzka; nato pa se je zamislila in je še rekla: "Samo duše nima!"

Po dolgem preudarku je vprašal Tonček:

"Kako pa je, če človek pade v vojski... takole vznak?"

Pokazal je, kako človek pade vznak.

"Pobijejo ga... do mrtvega!" je emirno razložil Matije.

"Oče so obljubili, da mi prinesejo puško seboj!"

"Kako bi jo prinesli, če so padli?" ga je osorno zavrnila Lojzka.

"Pa so jih pobili... do mrtvega!"

"Do mrtvega!"

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Ali je vaš jetnik pobeljen?

Ako je, vzemite to naznanje kot za svarilo. Jezik, ki je pokrit z belo ali sivo plastjo navadno pomeni, da so v neredu jetra in prebavni aparat.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdrave v družinah.

